<u>בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק</u>

בג"ץ 8252/20

לפני:	כבוד השופט מ' מזוז כבוד השופטת ע' ברון כבוד השופט ד' מינץ
העותר:	המוסד לביטוח לאומי
	נ ג ד
המשיבים:	1. בית הדין הארצי לעבודה 2. פלוני
	עתירה למתן צו על תנאי
בשם העותר:	עו"ד ארנה רוזן-אמיר
בשם משיב 2:	עו"ד איתמר כהן

<u>פסק-דין</u>

<u>השופט ד' מינץ:</u>

לפנינו עתירה שבה מבקש העותר, המוסד לביטוח לאומי, כי בית משפט זה יורה על ביטול פסק דינו של בית הדין הארצי לעבודה (כב' השופטים א' איטח, ס.נ., ל' גליקסמן ו-א' סופר, ונציגי הציבור ש' זילברשטיין היפש ו-ע' ליפשיץ) בבר"ע 16022-06-20 מיום 10.11.2020.

1. משיב 2 (להלן: המשיב) הועסק בחברת החשמל במשך כ-25 שנה. ביום 6.3.2012, לאחר שנקרא לבירור והוחלט להשעותו, נחתם על ידו סיכום דברים על פרישתו מרצון מהעבודה, החל מאותו יום. כשבועיים ימים לאחר מכן, ביום 22.3.2012 הגיע למקום העבודה לצורך איסוף חפציו וחתימה על טפסים נוספים. בזמן שהותו במקום זומן לשיחה עם מנהלו לשעבר (להלן: הממונה), אשר במהלכה, על פי קביעת בית הדין האזורי לעבודה, הבהיר לו הממונה כי עליו להימנע מלבקר במקום ולהימצא

בניגוד עניינים בהמשך עיסוקיו. השיחה גלשה לתגרה ולצעקות ובמהלכה החליפו השניים דברים קשים עד שנקרא המשיב לעזוב את המקום. למחרת היום, בשעות הבוקר, בזמן שהותו של המשיב בחדר כושר, לקה בליבו (להלן: האירוע).

2. המשיב סבר כי יש להכיר בו כנפגע תאונת עבודה, המוגדרת בסעיף 79 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן: חוק הביטוח הלאומי), אך תביעתו להכרה באירוע כפגיעה בעבודה, נדחתה על ידי העותר. לפיכך, הגיש המשיב תביעה בבית הדין האזורי לעבודה בירושלים בה עתר להכיר באירוע כתאונת עבודה. תחילה, ביום 24.11.2015 נדחתה תביעתו, אך בעקבות ערעור שהגיש המשיב לבית הדין הארצי לעבודה, הדיון הוחזר בהסכמה לבית הדין האזורי. תביעתו של המשיב נדחתה פעם נוספת בפסק דין מיום 2.7.2019, אך בעקבות ערעור נוסף שהגיש המשיב לבית הדין הארצי, הדיון הוחזר שוב לבית הדין האזורי על מנת שתינתן החלטה במותב חדש. זאת משנמצא כי נציגי הציבור אשר חתמו על פסק הדין בבית הדין האזורי סיימו זה מכבר את כהונתם.

3. לבסוף, ביום 21.5.2020 ניתנה החלטת בית הדין האזורי לעבודה, על פיה מתקיימות במקרה זה נסיבות חריגות המצדיקות הכרה בפגיעה שהתרחשה לאחר סיום יחסי העבודה כ"תאונת עבודה", וזאת בשל סמיכות זמנים קרובה בין מועד ניתוק יחסי העבודה לבין התאונה, כאשר הזיקה לעבודה הינה ברורה. בהמשך לכך בית הדין הורה על מינוי מומחה רפואי לצורך בחינת הקשר "הסיבתי הרפואי" בין השיחה שהתקיימה בין המשיב לממונה לבין האירוע. על החלטה זו הגיש העותר בקשת רשות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה.

4. ביום 10.11.2020 ניתנה רשות ערעור אך בדעת רוב הערעור נדחה. בית הדין נתן דעתו על כך שיחסי העבודה בין המשיב לחברת החשמל הסתיימו לפני קרות האירוע, אך צוין כי מתקיימים במקרה זה נסיבות חריגות בהן קיימת סמיכות זמנים קרובה בין מועד ניתוק יחסי העבודה לבין התאונה, וזיקה ברורה של האירוע לעבודה, המאפשרות את "הרחבת הביטוח". זאת בהתחשב בכך שהשיחה התקיימה בעת שהגיע המשיב למקום העבודה לצורך הליכי סיום העבודה, כאשר יוזם השיחה היה הממונה ותוכנה של השיחה נגע לעבודה "כך שכל האירוע לא היה בא לעולם, אלמלא אותה שיחה". בדעת המיעוט, סבר השופט א' איטח כי לנוכח תוכן השיחה שהתנהלה בין המשיב לממונה, שעסקה בשאלת ניגודי העניינים בתקופה שלאחר תום ההעסקה, יש לראות את האירוע כוויכוח בין עובד לשעבר לבין מעסיק לשעבר, וכי קשר כזה אינו עונה לדרישה שהאירוע יתקיים עקב העבודה.

5. מכאן לעתירה שלפנינו. העותר טוען כי נפלה טעות משפטית מהותית בפסק הדין והתערבותו של בית משפט זה ביושבו כבית משפט גבוה לצדק הכרחית ונחוצה. לטענתו, הותרת פסק הדין על כנו מחטיאה את תכליתה של גמלת נפגעי עבודה ומרחיבה באופן בלתי סביר את ההלכה הקיימת, תוך הרחבת הכיסוי הביטוחי גם לאחר סיום יחסי עובד-מעביד ובהתעלם מהפסיקה על פיה נדרשות סמיכות זמנים וזיקה לעבודה. בית הדין סטה מהמבחנים הקבועים בפסיקה והתעלם מהעובדות שהובאו בפניו, אשר היו צריכים שניהם להוביל לדחיית התביעה ולא לקבלתה. זאת, שכן הזיקה בין האירוע לבין העבודה היא מזערית, אם בכלל, והמשיב לא הרים את הנטל להוכיח את קיומה. בית הדין הארצי גם התעלם מכך שבית הדין האזורי חזר בו מקביעותיו הקודמות מבלי שהיה כל שינוי במסכת הראיות המצדיק שינוי מעין זה.

6. בתגובת המשיב לעתירה נטען כי העתירה אינה נופלת בגדרי המקרים המצדיקים התערבות של בית משפט זה ביושבו כבית משפט גבוה לצדק. כמו כן, לא רק שלא נפלה טעות משפטית כלשהי בהכרעת בית הדין לעבודה, ובוודאי לא טעות מהותית, אלא שכלל לא מדובר בשינוי הלכה קיימת או סטייה ממנה. אין חולק כי במשך שנים מקובלת בבית הדין הארצי לעבודה הלכה על פיה במקרים חריגים ניתן להכיר בעובד כנפגע עבודה גם אם נפגע באירוע שהתרחש לאחר סיום יחסי העבודה. בית הדין יישם הלכה זו בהתייחס לנסיבות המקרה הנתון והכרעתו אינה מגלה כל עילה להתערבות.

7. דין העתירה להידחות. בית משפט זה בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק אינו יושב כערכאת ערעור על החלטות ופסקי דין של בית הדין הארצי לעבודה. התערבות כאמור תיעשה במשורה ובצמצום, במקרים חריגים בלבד, בהם נפלה טעות משפטית מהותית בסוגיה עקרונית בעלת השלכות רוחב או כאשר שיקולי צדק מחייבים התערבות בנסיבות העניין (בג"ץ 9049/20 אנדראוס נ' בית הדין הארצי לעבודה, פסקה 5 (29.12.2020); בג"ץ 1901/15 המוסד לביטוח לאומי נ' בית הדין הארצי לעבודה, פסקה 2 (17.5.2015)).

מקרה זה אינו בא בגדר אמות המידה האמורות ולא קמה בו כל הצדקה להתערבות. שאלת ההכרה בתאונת עבודה שהתרחשה לאחר סיום יחסי העבודה כ"תאונת עבודה" נדונה מספר פעמים בבית הדין הארצי לעבודה, כאשר השאלות הנוגעות לזכויות המוקנות מכוח חוק הביטוח הלאומי נמצאות בליבת מומחיותו (וראו: בג"ץ 5847/13 סויסה נ' בית הדין הארצי לעבודה (29.8.2013)).

8. העותר מבקש אומנם לשוות לעתירתו נופך עקרוני בעל חשיבות ציבורית, בטענה כי בית הדין הארצי לעבודה הרחיב באופן ניכר את ההלכות הרלוונטיות לעניין. ברם, הלכה למעשה, בחינת טענות העותר מעלה כי מדובר בטענות ערעוריות המכוונות ליישום הדין בעניינו הפרטני של המשיב ובהתחשב בנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה. אין מקומן של טענות מסוג זה להתברר בבית המשפט הגבוה לצדק (וראו למשל: בג"ץ 8575/20 סולימן נ' בית הדין הארצי לעבודה, פסקה 6 (31.12.2020); בג"ץ 9190/20 מועדון הכדורגל הפועל חיפה מילניום בע"מ נ' כבוד בית הדין הארצי לעבודה, פסקה 6 (31.12.2020)).

העתירה נדחית. העותר ישא בהוצאות המשיב בסך של 5,000 ש"ח.

ניתן היום, כ' בשבט התשפ"א (2.2.2021).

ש ו פ ט ש ו פ ט ת ש ו פ ט